

# **Eläinten terveyden valvonta 2015**

**Evira/3774/0411/2016**



Eviran raportti  
Hyväksymispäivä 25.5.2016

Eläinten terveys ja hyvinvointi -yksikkö

Hyväksyjä	Terhi Laaksonen
Esittelijä	Sirpa Kiviruusu
Lisätietoja	Sirpa Kiviruusu

## Sisällysluettelo

1	ARVIO VALVONNAN VAIKUTTAJUUDEN TOTEUTUMISESTA .....	4
2	VALVONTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN .....	4
2.1	<i>Kansallinen eläintautien valvontajärjestelmä</i> .....	4
2.2	<i>Vuosittaiset eläintautien seuranta- ja valvontaohjelmat</i> .....	8
2.3	<i>Eläinrokotteiden laadunvalvonta</i> .....	12
2.4	<i>Laboratoriot</i> .....	12
3	TOIMINNAN JA TUOTTEIDEN SÄÄNNÖSTENMUKAISUUS.....	13
3.1	<i>Todetut puutteet ja niiden yleisyys</i> .....	13
3.2	<i>Puutteiden analyysi</i> .....	13
4	AUDITOINNIT JA MUU SAATU PALAUTE .....	14
5	ENNALTAEHKÄISEVÄT JA KORJAAVAT TOIMENPITEET .....	14
5.1	<i>Toimijoiden säädösten tuntemuksen varmistaminen</i> .....	14
5.2	<i>Toimijoille annetut seuraamukset ja puutteiden korjaamistoimenpiteiden varmistaminen</i>	15
5.3	<i>Valvontajärjestelmään liittyvät korjaavat toimenpiteet</i> .....	15
6	VALVONNAN RESURSSIT .....	16
7	MUUTOKSET SEURAAVIEN VUOSIEN VALVONTAAN .....	16

## 1 ARVIO VALVONNAN VAIKUTTAJUUDEN TOTEUTUMISESTA

Eläintautivalvonnan strategiset tavoitteet saavutettiin hyvin, ja eläinten terveyden korkea taso säilyi. Harrastesiipikarjan pitopaikoissa todetut *Mycoplasma gallisepticum* -tartunnat ja niihin liittyvä näytteenotto, kontaktien selvittely ja taudin leviämisen rajoittamiseen tähtäävät toimet työllistivät virkaeläinlääkäreitä erityisesti Itä-Suomen alueella sekä Eviran eläintautibakteriologian laboratoriota. Itä-Suomessa todettiin ensimmäistä kertaa *Brucella suis* -tartunta kolmesta itärajan tuntumasta metsästetystä villisiasta, ja metsästäjille annettiin ohjeistusta tartuntojen välttämiseksi yhteistyössä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kanssa.

Suomi pysyi edelleen vapaana helposti leviävistä ja vaarallisista eläintauodeista kotieläimillä sekä strategisesti tärkeistä naudan tarttuvasta leukoosista, IBR- ja BVD-tartunnoista, sikojen PRRS-taudista ja *Echinococcus multilocularis* -loisesta. Salmonellan esiintyvyys tuotantoeläimissä säilyi selvästi alle 1 % tasolla. Myös kalatautien osalta saavutetut tautivapaudet säilyivät edelleen. Mehiläistautien osalta Ahvenanmaa pysyi vapaana *Varroa* -punkista.

Viranomaisten välisen koordinaation arvioitiin toimivan hyvin. Evira teki tiivistä yhteistyötä aluehallintovirastojen ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa tärkeimpien eläintautien ja zoonoosien uhkien torjumiseksi. Valvonnan riskiperusteisuuteen kiinnitettiin edelleen huomiota ja suunnitelmallisuutta pyrittiin kehittämään valvonnan ja tutkimuksen asiantuntijoiden yhteistyöllä. Valvontaa ja toimenpiteitä kohdistettiin tehostetusti erityisesti afrikkalaisen sikaruton sekä raivotaudin torjuntaan. Kansainvälisen eläinkaupan ja tuliaistuonnin aiheuttamiin riskeihin kiinnitettiin edelleen suurta huomiota ja niitä pyrittiin minimoimaan tiedottamalla ja laittomasti maahan tuotujen lemmikkieläinten ja hevosten jäljittämällä ja tutkimisella. Vesiviljelylaitosten tarkastukset ja näytteenotto toteutuivat edellisvuosien tapaan tyydyttävästi.

## 2 VALVONTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

### 2.1 Kansallinen eläintautien valvontajärjestelmä

Eläintautivalvontaa tehdään aina eläinlääkärin asiakaskäynnin yhteydessä. Jokainen eläinlääkäri on eläintautilain nojalla velvollinen ilmoittamaan kunnaneläinlääkärille tai aluehallintovirastolle tiettyjen eläintautien epäilyistä tai esiintymisestä alueellaan joko välittömästi tai kuukausittain. Myös eläimistä vastaava toimija tai muu henkilö, joka osallistuu esimerkiksi eläinten kuljetukseen tai teurastukseen, on velvollinen ilmoittamaan virkaeläinlääkärille eläintautiepäilyistä eläintautilain 14 § mukaisesti. Lisäksi joidenkin eläintautien osalta toteutetaan vuosittaisia taudin esiintymisen seurantaohjelmia.

Lakisääteisesti vastustettavien eläintautien epäilytapauksissa valvontaviranomaisen on viivytyksettä tutkittava eläin ja otettava siitä tarvittavat näytteet. Aluehallintoviraston tulee eläintautilain mukaan tehdä päätös siitä, onko kyseessä virallinen eläintautiepäily, jolloin pitopaikalle voidaan antaa hallintopäätös toimenpiteistä taudin leviämisen estämiseksi. Näytteitä voidaan ottaa myös eläintaudin poissulkemiseksi ilman virallista epäilyä. Joissakin tapauksissa voidaan toisaalta todeta eläintauti suoraan laboratoriotutkimuksin, ilman edeltävää epäilyvaihetta.

Aluehallintovirastot tallensivat Elite-tietojärjestelmään poikkeuksellisen monta, 33 tautiepäilyyn perustuvaa taudin leviämisen estämiseksi annettua päätöstä. Vuonna 2014

päätöksiä oli tautiepäilyn takia tallennettu vain 12. *Mycoplasma gallisepticum* -epäilyn vuoksi annettiin viisi päätöstä ja esikotelomätäepäilyn vuoksi kuusi päätöstä. Eniten epäilyyn perustuvia päätöksiä annettiin salmonellan vuoksi, 14 kappaletta. Lisäksi yksittäisiä epäilyyn perustuvia päätöksiä annettiin Newcastlel taudin, kalojen BKD:n, nautojen tarttuvan leukoosin, pernaruton ja sikojen PRRS:n vuoksi. Todettujen tautitapausten vuoksi annettuja taudin leviämisen estämiseksi annettuja päätöksiä kirjattiin Elite-järjestelmään myös poikkeuksellisen monta, yhteensä 43 (kahdeksan vuonna 2014). Näistä 21 saatiin purettua vuoden loppuun mennessä saneeraustoimenpiteiden jälkeen. Purettu päätökset oli annettu todetun salmonella- tai *M. gallisepticum* -tartunnan johdosta. 29 päätöstä oli voimassa vielä vuoden lopussa. Näistä seitsemän oli annettu jo aiempina vuosina, kaksi scrapien, kaksi salmonellan, kaksi esikotelomädän ja yksi kalojen BKD-taudin vuoksi. Vuoden lopussa vielä voimassa olevista, vuoden 2015 aikana annetuista päätöksistä yksi koski todettua salmonellatartuntaa, loput 21 todettuja *Mycoplasma gallisepticum* -tartuntoja. *M. gallisepticum* -tartuntoja todettiin Eviran tutkimuksissa vuoden aikana yhteensä 46, joten kaikkia pitopaikoille annettuja päätöksiä ei ole kirjattu Eliteen. Eläintautiepäilyt tutkittiin kuitenkin nopeasti, eivätkä jo todetut eläintaudit päässeet leviämään uusiin pitopaikkoihin. Helposti leviävien tai vaarallisten eläintautien epäilytapauksissa tartunnan leviämisen estämiseksi annetut päätökset olivat voimassa keskimäärin kaksi päivää (1 – 3 päivää) ennen epäilyn kumoamista.

Eviran Eläinten terveys ja hyvinvointi -yksikköön ilmoitettujen, lakisääteisesti vastustettavien eläintautien tautiepäilyilmoitusten ja tautitapausten (ei salmonella) lukumäärä on esitetty taulukossa 1. Taulukossa on eritelty eläinten oireisiin perustuneet epäilyt (kliiniset epäilyt) ja laboratorion ensimmäisissä tutkimustuloksissa syntyneet epäilyt. Useimmissa tapauksissa eläintaudin esiintyminen voitiin sulkea pois oireilevista tai epäilyksenalaisista eläimistä otettujen näytteiden laboratoriotutkimuksilla. Siipikarjan eläintautiepäilyjä tai – tapauksia tuli tietoon merkittävästi enemmän (103) kuin edellisenä vuonna (23). Sen sijaan lemmikkien rabiesepäilyjä ilmoitettiin edellisvuotta (41) vähemmän (24). Näistä 12 oli laittomasti maahan tuotuja, aggressiivisesti käyttäytyneitä koiria. Tuotantoeläinten pitopaikoissa todetut salmonellatapaukset on esitetty erikseen taulukossa 3.

**Taulukko 1.** Lakisääteisesti vastustettavien eläintautien epäilyjen lukumäärä, muut kuin salmonella ja mehiläisten esikotelomätä.

Eläinlaji	Epäilyt	Kliinisiä oireita	Laboratorion	Päätökset taudin leviämisen estämiseksi	Epäilty eläintauti*	Todettu vastustettava eläintauti
Naudat	30	23	7	4	leukoosi, pernarutto, bruselloosi, BSE	ei
Siat	17	4	13	4	CSF/ASF, brusella, PRRS, pernarutto	ei
Hevoset	1	1	0	-	rabies	ei

Lampaat ja vuohet	12	6	6	4	Suu- ja sorkkatauti, scrapie, brusella, pernarutto	ei
Kalat	4	1	3	-	IPN genoryhmä 5	ei
Siipikarja	103	96	4	52	<i>M. gallisepticum</i> , AI, ND, S. Gallinarum / Pullorum	<i>M. gallisepticum</i>
Lemmikit	24	24	0	0	Rabies	ei
Muut (poro, villisika, karhu, susi, saukko, lepakko, supikoira, valkoposkianhi, alli)	23	16	7	0	Tuberkuloosi, rabies, ASF, brusella, Aujeszkyntauti, lintuinfluenssa, ekinokokkoosi	<i>Brucella suis</i> luonnonvaraisella villisialla
Yhteensä	236	173	60			

\*BSE= bovine spongiform encephalopathy, ”hullun lehmän tauti”

CSF= klassinen sikarutto

ASF= afrikkalainen sikarutto

PRRS= porcine reproductive and respiratory syndrome

IPN gr 5= infectious pancreatic necrosis, tarttuva haimakuoliotauti, genoryhmän 5 virustartunnat

AI= lintuinfluenssa

ND= Newcastlen tauti

Aluehallintovirastot toimittavat koosteen saamistaan ilmoitettavia eläintauteja koskevista raporteista Eviraan kuukausittain. Kooste Eviraan ilmoitetuista ilmoitettavista eläintaudeista on esitetty taulukossa 2. Eniten raportoitiin nautojen coronavirusripulia (372 yksilöä, 21 pitopaikkaa) sekä sikaruusua (353 yksilöä, 30 pitopaikkaa). Näiden tautien esiintyvyyden raportoinnissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia, mutta sikaruusun saaneiden sikojen yksilömäärissä on lievää kasvua vuosiin 2013 ja 2014 verrattuna (251 ja 312 yksilöä vastaavasti). Coronavirusripulin osalta pitopaikkojen lukumäärä on vaihdellut 16 ja 49 välillä vuosina 2012 – 2014. Nautojen osalta merkilepantavaa on ilmoitettujen *Mycoplasma bovis*- tartuntojen määrä. Tartuntoja raportoitiin 26 pitopaikassa, kun vuonna 2014 tapauksia raportoitiin 8 pitopaikassa. Raportoitujen orftautitapausten lukumäärä on selvästi edellistä vuotta pienempi (62 eläintä 10 pitopaikassa; vuonna 2014 135 eläintä 25 pitopaikassa). Hevosten pääntautitapauksia raportoitiin vain kolme tapausta, kuten myös vuonna 2014 (14 tapausta vuonna 2013 ja 15 tapausta vuonna 2012). Virusaborttitapauksia ei raportoitu.

**Taulukko 2.** Kuukausi-ilmoituksissa raportoidut ilmoitettavien eläintautien epäilyt ja tapaukset.

Luokitus	Eläintauti	Yksilöt	Pitopai- kat
Viipymättä ilmoitet- tavat	Salmonelloosi, muut kuin lakisääteisesti vastustettavat		35
	Ekinokokkitartunnat (ei myyräekinokokki)	5	4
	HEV (hemagglutinating encephalomyeli- tis virus) sioissa		3
	IPN-tauti merialueella ja vaelluskalojen nousualueella		1
	Leptospiroosi		2
	<i>Mycoplasma agalactiae</i> -, <i>M. capricolum</i> – ja <i>M. mycoides var. mycoides</i> -tartun- nat	3	2
	<i>Mycoplasma gallisepticum</i> - ja <i>M. me- leagridis</i> -tartunnat linnuissa kuin siipikar- jassa	9	4
	Orf	62	10
	Piroplasmoosi hevoseläimillä		2
	Rapurutto		1
	Ei-vastustettavat salmonellatartunnat	2	4
	STEC-tartunnat	2	10
	<i>Tritrichomonas foetus</i>	1	1
	Tularemia eli jänisrutto		3
Naudat	Resistentit bakteerit*	10	5
	Listerioosi	21	14
	<i>Mycoplasma bovis</i>	49	26
	Punatauti	3	3
	Pälvisilsa	154	18
	Coronavirusripuli	372	21
Lampaat ja vuohet	Resistentit bakteerit*	1	
	Listerioosi	21	14
Siat	<i>Actinobacillus pleuropneumoniae</i>	30	3
	Kapi (siat)		1
	MRSA	1	1
	Sikaruusu	353	30
	Toksoplasmoosi	10	1
Hevoset	EHV-1 ja EHV-4	3	3
	Hevosinfluenssa	10	4
	Laajakirjoista beetalaktamaasia tuotavien bakteerien tartunnat, jotka ovat aiheutta- neet oireita isäntäeläimessä	2	2
	Pääntauti	3	3
Siipikarja ja muut linnut	ILT	4	1
	Resistentit bakteerit*		2
	MRSA-tartunnat		1

Mehiläiset ja kimalaiset	Nosemoosi		6
	Varroa-punkin tartunta Manner-Suomessa		12
Vesieläimet	<i>Yersinia ruckeri</i>		3
Koirat, kissat ja fretit	Kettusyyhy	39	20
	Resistentit bakteerit*, jotka aiheuttaneet oireita	11	5
	Leishmaniaasi	8	3
	MRSA	3	1
	Toksoplasmoosi	19	10
Turkiseläimet	-		

\*ESBL, AmpC-tekijä ja karbapenemaasiresistenssi

## 2.2 Vuosittaiset eläintautien seuranta- ja valvontaohjelmat

Eläintautien seurantaohjelmia toteutetaan Eviran vuosittain laatiman erillisen seurantaohjelman mukaisesti. Useiden tautien osalta seuranta perustuu EU-lainsäädäntöön joko niin, että ohjelmaa toteutetaan koko EU:n alueella (esimerkiksi lintuinfluenssaseuranta), tai Suomelle myönnetyn erityisaseman, kuten tautivapauden, säilyttämiseksi (esimerkiksi nautojen bruselloosi, sikojen TGE tai kalojen virustaudit). Lisäksi passiivista eläintautitilanteen seuranta tehdään tilakäynneillä ja kuolinsyyn selvitykseen tai muusta syystä lähetettyjen näytteiden tutkimuksilla.

Osa seurantaohjelmien näytteistä pyydetään teurastamoilta, joissa näytteenotosta vastaa viime kädessä Eviran tarkastuseläinlääkäri, ja osa pyydetään tankkimaitonäytteinä meijereiltä. Silloin kun näytteenotto edellyttää tilakäyntiä, kunnaneläinlääkäri käy ottamassa näytteet. Tällöin aluehallintovirasto (lääkineläinlääkäri) ohjaa ja valvoo näytteenoton toteutumista kokonaisuutena, ja ohjaa tarvittaessa näytteenoton muuhun pitopaikkaan tai määrää toisen kunnaneläinlääkäriin suorittamaan näytteenoton.

Eläintautiseurannan tulokset julkaistaan vuosittain Eläintaudit Suomessa – vuosiraportissa. Eläintautiseurannan tavoitteet ovat täyttyneet pääosin hyvin.

### Salmonellavalvonta

Pakollisen salmonellavalvonnan piiriin kuuluvat raakamaitoa ja keinosiemennyssonneja tuottavat nautojen pitopaikat, myytäväksi tai luovutettavaksi tarkoitettuja uudistuseläimiä tuottavat sikojen pitopaikat, sekä kanat ja kalkkunat ja niistä saatava liha ja kananmunat. Tavoitteena on pitää salmonellan esiintyvyys alle 1 prosentissa ja tässä tavoitteessa pysyttiin. Uusia salmonellatapauksia todettiin kuitenkin edellistä vuotta enemmän, 21 pitopaikassa (9 pitopaikkaa vuonna 2014, 17 pitopaikkaa vuonna 2013 ja 12 pitopaikkaa vuonna 2012). Nautatilojen uusia salmonellatartuntoja todettiin ulostenäytteestä tai ympäristönäytteestä kaikkiaan 12 nautatilalla: neljällä lypsykarjatilalla, kahdessa hiekokasvattamossa, yhdessä yhdistelmäkarjassa, kahdessa emolehmäkarjassa yhdessä vasikkakasvattamossa, yhdessä loppukasvattamossa ja yhdessä lihakarjassa. Näistä 10 olivat serotyyppejä *S. Typhimurium*, yksi serotyyppiä *S. Enteritidis* ja yksi serotyyppiä *S. Coeln*. Yhdessä hiekokasvattamossa todettiin serotyypin *S. Typhimurium* lisäksi serotyyppi *S. Konstanz*. Salmonellatartunnat todettiin tilojen



omavalvontanäytteiden ja kliinisten salmonellaepäilyjen tutkimuksissa. Lisäksi yhdellä nautatilalla jatkettiin vuonna 2014 todetun salmonellatartunnan torjuntatoimia. Kahdessa teurastamolla otetussa naudan imusolmukenäytteessä sekä yhdessä imusolmukeyhteisnäytteessä todettiin *S. Typhimurium*, mutta tiloilta otetut ulostenäytteet olivat kielteisiä. Keinosiemennysasemalle tulevat naudat ja niiden alkuperätilat sekä keinosiemennysaseman karanteenissa olevat sonnit tutkitaan myös salmonellan varalta ja näistä ei löydetty salmonellaa.

Salmonellaa todettiin yhteensä viidessä sikalassa. Yhdessä yhdistelmäsiikalassa todettiin *S. Derby* ja yhdellä maahantuodulla, karjuaseman karanteenissa olleella karjulla todettiin *S. Typhimurium*. Teurastamoilla otetuista imusolmukenäytteistä todettiin *S. Typhimurium* kahden tilan emakoiden näytteistä. Toinen näistä oli uudistuseläimiä tuottavia sikala, josta todettiin *S. Typhimurium* myös ulostenäytteistä. Saneerauksen aikana ko. tilalta siirrettiin ylitäytön vuoksi aluehallintoviraston poikkeusluvalla eläimiä kolmeen tyhjään sikalaan. Näille sikaloille annettiin vastaavat siirto rajoitukset kuin alkuperäsiikalalle. Kahdessa näistä sikaloista todettiin siirretyistä sioista *S. Typhimurium*. Kaikki sioilla todetut tartunnat olivat uusia tartuntoja. Salmonellaa todettiin yhteensä neljässä siipikarjan pitopaikassa (yhdessä vuonna 2014). Yhdessä munivassa kana-parvessa todettiin *S. Enteritidis*, jota on edellisen kerran todettu Suomessa kaupallisessa munintakanalassa vuonna 1999. Vuonna 2011 *S. Enteritidis* todettiin harrastekanalassa. Lisäksi salmonellaa todettiin kahdessa broilerin tuotantopolven parvessa, *S. Cerro* ja *S. Livingstone* sekä yhdessä pienimuotoista suoramyyntitoimintaa harrastavassa munintakanalassa, *S. Typhimurium*.

**Taulukko 3.** Salmonellatapaukset tuotantoeläinten pitopaikoissa

Eläinlaji	Todettu, kpl	Serotyyppi
Nauta	12	<i>S. Typhimurium</i> , <i>S. Enteritidis</i> , <i>S. Konstanz</i> , <i>S. Coeln</i>
Sika	5	<i>S. Typhimurium</i> , <i>S. Derby</i>
Siipikarja	4	<i>S. Enteritidis</i> , <i>S. Typhimurium</i> , <i>S. Livingstone</i> , <i>S. Cerro</i>
Yhteensä	21	

Siipikarjan pakollinen salmonellavalvonta kattaa broilerin, kalkkunoiden ja munintakanojen kaikki ikäpolvet sekä hautomot. Valvonnan piiriin kuuluvia pitopaikkoja on alle tuhat. Siipikarjan salmonellan viranomaisvalvonnan toteuma vaihteli AVI:n raporttien mukaan alueittain seuraavasti: Etelä-Suomi 86 % (36 valvontakäyntiä / suunnitelma 42 valvontakäyntiä), Lounais-Suomi 92 % (406 / 443 käyntiä), Länsi- ja Sisä-Suomi 90 % (208 / 232 käyntiä), Itä-Suomi 100 % (25 / 25 käyntiä), Pohjois-Suomi 82 % (14 / 17 käyntiä), Lappi 100 % (2 / 2 käyntiä). Koko maan osalta siipikarjan salmonellavalvonta toteutui kohtuullisen hyvin (91 % suunnitelmasta), ja kolme prosenttiyksikköä paremmin kuin edellisellä vuonna huolimatta siitä, että Lounais- ja Etelä-Suomen alueilla toteutumisprosentti aleni hieman. Valvonnan toteutumisen arviointia haittaa se, ettei siipikarjalle ole olemassa rekisteriä, josta salmonellavalvontaan kuuluvien siipikarjatilojen perusjoukko olisi luotettavasti saatavilla. Aluehallintovirastoissa onkin pidettävä erillistä omaa kirjanpitoa pitopaikoista valvonnan toteutumisen arvioimiseksi. Valvontakäyntien raporteissa havaittuihin puutteisiin reagoitiin neuvonnalla.

Evira teki salmonellavalvonnan arviointi- ja ohjauskäynnin Etelä-Suomen aluehallintovirastoon. Käynnin tuloksena aluehallintovirastoa pyydettiin kiinnittämään entistä tarkemmin huomiota salmonellavalvonnan toteutumiseen alueella.

### **Maedi-visna- ja scrapievalvonta**

Pienten märehäntäjien maedi-visna- ja scrapie-terveysvalvontaan liitettyjen pitopaikkojen ja sitä myötä aluehallintoviraston myöntämien päätösten määrä alkoi tasaantua. Eniten maedi-visna -terveysvalvontaan kuuluvia toimijoita oli Länsi- ja Sisä-Suomen alueella, 89. Yhteensä koko maassa maedi-visna -terveysvalvontaan kuului 264 toimijaa. Ahvenanmaan tiedot puuttuvat. Terveysvalvontakäynnit toteutuivat alueilla hyvin, 90 – 100-prosenttisesti. Koko maan osalta maedi-visna -terveysvalvonnan pitopaikkakäynnit toteutuivat 95-prosenttisesti.

Scrapie-terveysvalvontaan oli ilmoittautunut 207 pitopaikkaa. Ahvenanmaan tiedot puuttuvat. Koko maan osalta terveysvalvontaan liittyvät käynnit toteutuivat 87-prosenttisesti (vaihtelu 79 – 100 %). Alhaiseen toteumaan vaikutti osittain toimijoiden odotukset koko maan virallisen scapiestatuksen muuttumisesta, joka toteutuikin alkuvuodesta 2016.

### **Afrikkalainen sikarutto (ASF)**

Afrikkalaisen sikaruton tautitapauksia todettiin suuria määriä Baltian maissa (Liettua, Latvia ja Viro), ja taudin nopea leviäminen erityisesti Virossa aiheutti huolta. Tämän Suomea lähestyvän tautiuhan vuoksi myös eläintautivalmiutta nostettiin edelleen ASF:n varalta niin kaikissa aluehallintovirastoissa kuin Evirassa. Evira järjesti Itä-Suomen aluehallintoviraston kanssa yhteisen ASF-valmiusharjoituksen ”Villi itä 2015”, jossa erityinen huomio kiinnitettiin rajoitusalueilla noudatettavien rajoitusten toimeenpanoon. Yhteistyötä metsästäjien kanssa jatkettiin. Näytteenottoa ja lähettämistä varten toimitettiin tarvikkeita riistanhoitopiireille, ja näytteitä kuolleista tai metsästetyistä villisioista saatiinkin jälleen edellisvuotta enemmän, 171 näytettä (138 vuonna 2014). Evira maksoi myös palkkion villisikanäytteiden lähettämistä.

### **Raivotauti**

Raivotautiepäilyihin liittyvien tutkimusten lisäksi raivotautitilannetta seurataan vuosittain luonnonvaraisista eläimistä, erityisesti Itä-Suomen pienpedoista otetuilla näytteillä. Raivotaudin varalta tutkittiin yhteensä 553 eläintä (653 vuonna 2014 ja 936 vuonna 2013). Raivotautia ei tutkimuksissa todettu. Aggressiivisen käytöksen tai hermosto-oireiden vuoksi tutkittiin 17 eläintä, lähinnä koiria ja kissoja (2014: 23). Laittomasti maahantuotuja eläimiä tutkittiin raivotaudin varalta 10 eläintä (2014: 13). Rokotusalueelta kerättävissä näytteissä saavutettiin 360 tutkittavan eläimen tavoite: pienpe-toja saatiin alueelta 370. Näistä suurin osa oli supikoiria (243) ja kettuja (91). Näytteiden saamisessa Evira on metsästäjien vapaaehtoisuuden varassa. Metsästäjiin on oltu aktiivisesti yhteydessä näytteiden saamiseksi.

### **Vesiviljelylaitosten valvonta**

Kalanviljelylaitosten tautitilannetta seurataan riskiperusteisesti tehtävien tarkastusten ja näytteenoton avulla VHS, IHN, ISA, SAV, SVC ja KHV -virustautien osalta koko maassa, IPN -virustaudin (genoryhmän 5 tartunnat) varalta sisävesialueella ja *Gyrodactylus salaris* -loisen varalta Ylä-Lapissa, Jäämereen laskevissa vesistöissä. BKD-tautia valvotaan tarkastuksin ja näytteenotoin vapaaehtoiseen terveysvalvontaan liitetyissä sisävesialueen pitopaikoissa. Ahvenanmaalla toteutetaan VHS-taudin hävitys-ohjelmaa. Lisäksi tutkitaan luonnonvaraisia kaloja silloin kun niitä tai niiden sukusoluja otetaan viljelyyn istukaspoikasten tuottamista varten. Kalatauteja tutkitaan myös vieni-tiin ja tuontiin liittyen, ylisiirtojen, sekä tietysti tautiepäilyjen yhteydessä. Maassamme

viljellään noin kahtakymmentä eri kalalajia. Kullekin vastustettavalle taudeille alttiit kalalajit on listattu lainsäädännössä ja tautivalvonta on kohdennettu näihin lajeihin.

Seurantaohjelmien piiriin kuuluvia kalanviljelylaitoksia oli toiminnassa 239 ja näille tehtiin 177 riskiperusteisen virustautien seurantaohjelman mukaista tarkastusta. Suunnitelluista tarkastuksista toteutui Etelä-Suomen AVIn alueella 100 %, Itä-Suomen AVIn alueella 74 %, Lounais-Suomen AVIn alueella 72 %, Länsi- ja Sisä-Suomen AVIn alueella 64 %, Pohjois-Suomen AVIn alueella 100 % ja Lapin AVIn alueella 71 % (keskiarvo 80 %).

Toimintaa harjoittaneita luonnonravintolammikkokasvattajia (vaihteleva määrä lammi-koita per toimija) oli yhteensä 266 ja näille tehtiin 66 riskiperusteisen virustautien seurantaohjelman mukaista tarkastusta. Suunnitelluista tarkastuksista toteutui Etelä-Suomen AVIn alueella 100 %, Itä-Suomen AVIn alueella 72 %, Lounais-Suomen AVIn alueella 71 %, Länsi- ja Sisä-Suomen AVIn alueella 30 % ja Lapin AVIn alueella 50 % (keskiarvo 65 %). Pohjois-Suomen AVIn alueella ei suunnitelmassa ollut virustautien valvontakäyntejä luonnonravintolammikkoviljelmille.

Vuonna 2014 alkaneeseen vapaaehtoiseen BKD-taudin terveystalvontaan on liitetty 113 kalanviljelylaitosta tai luonnonravintolammikkoviljelmää, jotka tulisi tarkastaa vuosittain. Tarkastuksista toteutui Etelä-Suomen AVIn alueella 100 %, Itä-Suomen AVIn alueella 100 %, Länsi- ja Sisä-Suomen AVIn alueella 94 %, Pohjois-Suomen AVIn alueella 100 % ja Lapin AVIn alueella 73 % (keskiarvo 93 %). Lounais-Suomen AVIn alueella ei ole BKD-terveysvalvontaan liitettyjä pitopaikkoja.

Ahvenanmaan VHS-hävitysohjelmassa tehtiin 39 tarkastusta yhteensä 28 pitopaikassa. Seuranta onnistui hyvin. Saneeraussuunnitelmien osalta edistyi, mutta yhtään laitosta ei kuitenkaan saneerattu, vaan saneeraukset siirtyivät vuodelle 2016.

Vesiviljelylaitosten valvonnan kattavuudessa on selvää parannusta vuoteen 2014, jolloin riskiperusteisen virustautivalvonnan tarkastuksia tehtiin 152 (2015: 177) ja luonnonravintolammikkotoimijoiden tarkastuksia 22 (2015: 66). Myös vapaaehtoisen BKD-terveysvalvonnan tarkastukset toteutuivat edellisvuotta paremmin (2014: 80 % / 2015: 95 %). Parantuneeseen tulokseen vaikuttavat oletettavasti läänineläinlääkäreiden kasvanut panostus kuntien ohjaamisessa, Eviranetin työtilan käyttöönotto, joka on helpottanut tarkastusten onnistumisen seuranta, vapaaehtoinen BKD-taudin terveystalvonta ja myös parantuva valvontaeläinlääkäritilanne.

*Gyrodactylus salaris* -loisen valvonta suoja-alueella hoidetaan suoraan Evirasta pyydettyinä näytteinä. Evira myöhästyi näytteiden pyytämisessä ja Tuulomajoen näytteet jäivät siksi saamatta (suunnitelma 30 harjusta). Muut näytteet saatiin suunnitelman mukaisesti.

SAV-virusten osalta vapauden osoittamiseksi tarkoitettu sisävesialueen laitosten tutkiminen oli suunniteltu tehtäväksi kolmen vuoden aikana 2013–2015. Kaikkia laitoksia ei kuitenkaan saatu tutkittua (2015 loppuun mennessä tutkittu 75 %) ja tutkimusta jatketaan 2016. SAV-tartuntojen riskiperusteinen seuranta alkoi vuonna 2015.

Kun istukaspoikasia tuottavien kalanviljelylaitosten emokalastoja uusitaan luonnonvaraisista kaloista, tutkitaan luonnosta pyydetty kalat vastustettavien kalatautien varalta. Luonnonvaraisia kaloja tutkittiin 671 kpl VHS, IHN, IPN -tartuntojen varalta, 611 kpl BKD-tartunnan varalta ja 290 kpl SAV-tartunnan varalta. Luonnonvaraisia kaloja tutkittiin selvästi edellisvuotta enemmän. ISA-virus tutkitaan Jäämereen laskevista vesistöistä pyydytyistä emokalosta. ISA-tutkimuksia ei tehty.

Rapulaitoksia valvotaan riskiperusteisesti äyriäisten valkopilkkutaudin varalta. Rapulaitoksia tarkastettiin kolme, tarkastusten toteuma oli 41 %.

### **Mehiläistautien valvonta**

Mehiläisten tautien osalta seurataan esikotelomätää tarhaajien lähettämien omavalvontanäytteiden perusteella. Lisäksi Ahvenanmaalla seurataan Varroa-punkkia riskiperusteisen tarkastus- ja näytteenotto-ohjelman avulla vapaan aseman säilyttämiseksi.

Esikotelomädän esiintyvyyttä ei siis seurata aktiivisena seurantatutkimuksena, mutta tarhaajat lähettävät itse ottamiaan omavalvontanäytteitä laboratorioon tutkittavaksi. Esikotelomätätutkimukseen lähetettiin 1942 hunajanäytettä 202 tarhaajalta, kun vuonna 2014 vastaavat määrät olivat 4303 ja 320. Vuosi 2014 oli uudesta esikotelomätäasetuksesta johtuva siirtymäkausi ja esikotelomätätutkimus muuttui tarhaajalle maksulliseksi kesällä 2014. Näytteiden lähettäjien määrä palasi vuoden 2013 tasolle (196 tarhaajaa). Näytteistä 11 %:ssa (tarhaajista 17 %:lla) todettiin esikotelomätää aiheuttava bakteeri *P. larvae*. Aiempiin vuosiin verrattuna positiivisten näytteiden osuus oli matala. Näytteistä on vuosina 2006 – 2014 ollut positiivisia 10 – 30 % ja näytteitä lähettäneistä tarhaajista 20 – 50 %:lla on ollut positiivisia pesiä. Positiivisten näytteiden vähenemiseen lienee ollut vaikutusta elinkeinon omalla panostuksella taudin torjuntaan.

Esikotelomätää tutkitaan myös tautiepäilyjen yhteydessä. Tautia esiintyy runsaasti Länsi- ja Etelä-Suomessa, Itä-Suomessa tilanne on parempi ja Pohjoisessa esikotelomätää todetaan hyvin harvoin. Esikotelomätään liittyvien viranomaistoimien toteutuksessa on paljon alueellista vaihtelua.

*Varroa destructor* -punkkia tutkittiin Ahvenanmaalla 17 tarhalta. Tarkastuksissa tai näytteenotoissa ei löydetty Varroaa. Manner-Suomessa punkkia esiintyy runsaasti.

### **Keinollinen lisääminen**

Eläinten keinolliseen lisäämiseen liittyvät valvontakäynnit toteutuivat koko maassa 97-prosenttisesti.

## **2.3 Eläinrokotteiden laadunvalvonta**

Evira toimii Suomessa eläinrokotteiden virallisena laadunvalvontalaboratoriona (OMCL, Official Medicines Control Laboratory). Evira tarkistaa kaikkien maahantuotujen rokote-erien analyysidokumentaatiot ja vapauttaa kaikki Suomessa eläimille käyttävät rokote-erät myyntiin. Rokote-eriä tutkitaan satunnaisesti tai epäiltäessä esimerkiksi rokotteen turvallisuutta, tehoa tai laatua.

Jos jokin toinen OMCL on jo sertifioinut rokote-erän, Suomi tunnustaa sertifioinnin. Muussa tapauksessa Eviralta pyydetään sertifiointia (ns. OBPR-menettely, Official Batch Protocol Review).

Evirassa sertifioitiin 95 rokote-erää. Lisäksi tunnustettiin 148 muualla sertifioitua rokote-erää ja vapautettiin kansallisesti 36 erää.

## **2.4 Laboratoriot**

Evira toimii vastustettavien eläintautien kansallisena vertailulaboratoriona. Vastustettavia eläintauteja saadaan lisäksi tutkia Eviran siihen tarkoitukseen

hyväksymässä laboratoriossa. Ilmoitettavia eläintauteja tutkivan laboratorion toiminnasta on tehtävä ennakolta ilmoitus Eviralle.

Eviran hyväksymiä, vastustettavien eläintautien tutkimuksia tekeviä laboratorioita oli Eviran lisäksi 22. Ilmoitettavia tauteja tutkivia laboratorioita oli Eviran lisäksi 18.

### 3 TOIMINNAN JA TUOTTEIDEN SÄÄNNÖSTENMUKAISUUS

Toimijoiden lainkuuliaisuutta mitataan pakolliseen tai vapaaehtoiseen terveysvalvontaan liittyvillä virkaeläinlääkärien käynneillä tehtyjen havaintojen kautta. Lisäksi havaittujen eläintautitapausten selvitystyöhön liittyy toimijan lainkuuliaisuuden arviointi.

#### 3.1 *Todetut puutteet ja niiden yleisyys*

Eläinten terveyden valvonnan raportoitiin toteutuneen kokonaisuutena hyvin.

Eläintautiepäilyihin liittyvässä eläinlääkärien toiminnassa ei ole havaittu puutteita, ja tautiepäilyjen ja –tapausten hoitaminen oli nopeaa ja tehokasta lukuun ottamatta mehiläisten esikotelomätään liittyviä toimia, joiden osalta toteuma ei ollut toivottavalla tasolla joillain alueilla. Nopea ja tehokas toiminta edesauttaa merkittävästi hyvän eläintautitilanteen säilymistä.

Täydentävien ehtojen mukaisessa tarkastuksessa tai muussa valvonnassa ei havaittu toimijoiden laiminlyöntejä eläintautien ilmoittamisessa. Kunnaneläinlääkärien kuukausiraporttien toimittamisessa oli edelleen puutteita joillakin alueilla. Tartunnan leviämisen estämiseksi annetun päätöksen rikkomus raportoitiin Lounais-Suomessa yhdessä kotitarvekanalassa, jossa oli todettu salmonella.

Pääsääntöisesti terveysvalvontaan liittyvä viranomaisvalvonta toteutui hyvin, ja jälleen hieman paremmin kuin aiempina vuosina. Siipikarjan pakollisen salmonellavalvonnan toteutumisessa havaitut puutteet olivat vähäisiä. Eniten valvonnan toteutumisessa raportoitiin puutteita luonnonravintolammikoiden tarkastuksissa.

#### 3.2 *Puutteiden analyysi*

Säännöstenvastaisuudet olivat yksittäisiä eivätkä vaarantaneet Suomen hyvää eläintautitilannetta tai aiheuttaneet merkittävästi vaaraa ihmisille. Säännöstenvastainen eläinten maahantuonti muodostaa kuitenkin riskin Suomen eläintautitilanteen säilymiselle. Niissäkin havaitut puutteet olivat kuitenkin yksittäisiä ja koskivat lähinnä lemmikkieläimiä tai hevosia.

Niillä alueilla, joissa eläinten terveyden valvonta ei toteutunut täysin suunnitelman mukaisesti, oli syynä resurssivaje. Erityisesti Itä-Suomen aluehallintovirasto raportoi henkilöresurssien vajeen vaikuttavan erityisesti työntekijöiden työssä jaksamiseen. Eläinten terveyden valvonta pystyttiin tästä huolimatta hoitamaan varsin hyvin, ja vaje realisoitui pääsääntöisesti muilla valvonta-alueilla.

Eläintautilain mukaisten maksullisten suoritteiden laskutuskäytäntö on vakiintunut, ja osaltaan vaikuttanut myönteiseen kehitykseen siten, että valvontakäyntien raportteja on toimitettu kunnista ja valvontayksiköistä aluehallintovirastoihin melko hyvin. Näin

ollen puutteiden analysointi aiempaa järjestelmällisemmin ja kattavammin on muuttunut mahdolliseksi.

### ***Puutteiden esiintyminen***

Puutteita esiintyi aiempien vuosien tapaan yksittäisinä, eikä niiden määrässä ole havaittu merkittäviä muutoksia. Puutteita esiintyi jokaisen AVIn alueella.

Eläintautiepäilyihin ja -tapauksiin liittyvien rikkomusten pienen määrän selittää osaltaan kohtalaisen selkeä ja suoraviivainen lainsäädäntö sekä osaltaan tehokas valvonta eläintautitapauksissa. Eläintautien esiintymisen aiheuttamat tappiot vaikuttavat yleensä myös suoraan tuottajien toimeentuloon, joten tuottajilla on hyvä oma motivaatio noudattaa lainsäädäntöä. Yhdessä tapauksessa raportoitiin toimijan rikkoneen todetun salmonellan vuoksi annettua taudin leviämisen estämiseksi annettua päätöstä. Tällöin kotitarvekanalan omistaja oli luovuttanut eläimiä toiseen pitopaikkaan AVIn antaman päätöksen vastaisesti.

### ***Puutteista aiheutuvat riskit***

Säännöstenvastaisuuksista ei aiheutunut vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle, sillä kyseessä olivat lähinnä yksittäiseen yhteen tilaan tai toimijaan liittyvät vähäiset puutteet. Havaittujen eläintautitapauksien ei todettu johtuneen tuotantotiloilla tapahtuneista säännöstenvastaisuuksista. Eläintautiepäilyt ja tapaukset hoidettiin tehokkaasti, mikä osaltaan esti eläintauteihin liittyvien riskien toteutumisen.

### ***Puutteiden syyt***

Havaittujen säännöstenvastaisuuksien arvioitiin johtuvan yleisimmin yksittäisten toimijoiden tietämättömyydestä ja ammattitaidon puutteesta. Lainsäädännön todettiin muuttuneen mutkikkaammaksi ja osin vaikeasti tulkittavaksi. Toimijoihin todettiin kohdistuvan entistä enemmän velvoitteita, mikä lisää todennäköisyyttä, että joitakin vaatimuksia ei muisteta, ymmärretä tai muusta syystä rikotaan.

## **4 AUDITOINNIT JA MUU SAATU PALAUTE**

Evira teki siipikarjan salmonellavalvonnan ohjaus- ja arviointikäynnin Etelä-Suomen AVlin. Käynnistä tehdyssä raportissa kiinnitettiin huomiota siihen, että E-SAVIn tulee seurata tarkemmin kunnaneläinlääkärien tekemiä valvontakäyntejä ja huomauttaa niissä todetuista puutteista.

AVIt raportoivat 0 – 3 ympäristöterveydenhuollon arviointi- ja ohjauskäyntiä, jossa arvioitiin myös eläinten terveyden valvonnan toteutumista yhteistoiminta-alueilla.

## **5 ENNALTAEHKÄISEVÄT JA KORJAAVAT TOIMENPITEET**

### ***5.1 Toimijoiden säädösten tuntemuksen varmistaminen***

Evira järjesti koulutusta Aluehallintovirastojen läänineläinlääkäreille kahtena päivänä säädösten tuntemuksen varmistamiseksi. Lisäksi Evira järjesti Valmiuspäivän valmiuseläinlääkärien kouluttamiseksi sekä Ajankohtaista eläintaudeista ja eläinten lääkitsemisestä – teemapäivän kaikkien eläinlääkärien kouluttamiseksi eläintautitilannetta

ja eläintautien seuranta ja valvontaa koskevien vaatimusten tuntemuksen varmistamiseksi. Eläinlääketieteen opiskelijoita 5. ja 6. vuosikurssilla koulutettiin säädösten tuntemuksen varmistamiseksi. Lisäksi Eviran asiantuntijat osallistuivat muiden tahojen järjestämiin koulutuksiin tuottajien kouluttamiseksi. Aluehallintovirastot raportoivat pitäneensä yhteensä 28 luentoa toimijoille liittyen eläinten terveyteen.

Evira järjesti kunnaneläinlääkäreille yhden koulutuksen vesiviljelylaitosten valvonnasta ja kalanviljelylaitoksia hoitaville eläinlääkäreille yhden koulutuksen kalojen lääkinnästä.

Aluehallintovirastot antoivat yhteensä 27,5 koulutuspäivää eläinlääkäreille eläinten terveyden ja hyvinvoinnin alalta (35 vuonna 2014 ja 44 koulutuspäivää vuonna 2013). Kaikki aluehallintovirastot raportoivat järjestäneensä kyseisiä koulutuksia (Ahvenanmaan tiedot puuttuvat). Pääsyyinä koulutuspäivien määrän vähenemiseen pidettiin resurssipulaa. Avien järjestämiin koulutuksiin osallistuttiin kaikista valvontayksiköistä. Aluehallintovirastojen elintarvikevalvontaa sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaa hoitavat virkamiehet osallistuivat koulutuksiin keskimäärin 6,8 päivänä henkilöä kohden. Arviointi- ja ohjauskäynneillä tehtyjä havaintoja hyödynnettiin koulutuksen suuntaamisessa ja sisällössä.

Evira ja Itä-Suomen aluehallintovirasto järjestivät lisäksi yhteisen afrikkalaisen sikaruton valmiusharjoituksen. Harjoitukseen osallistui läänineläinlääkärien ja Eviran virkamiesten lisäksi kahdeksan kunnaneläinlääkärinä. Harjoituksessa testattiin olemassa olevia toimintaohjeita ja alueellisten rajoitusten toimeenpanoa tautitilanteessa. Harjoituksen arvioitiin parantavan valmiutta hallita afrikkalaisen sikaruton tautitapauksia.

## **5.2 Toimijoille annetut seuraamukset ja puutteiden korjaamistoimenpiteiden varmistaminen**

Aluehallintovirastot pyrkivät varmistamaan korjaavien toimenpiteiden toteutumisen neuvomalla ja ohjaamalla kunnallisia valvontaviranomaisia. Eläintautilain mukaisia hallinnollisia pakkokeinoja eläintautilain toimeenpanon tehostamiseksi ja eläintautien leviämisen ehkäisemiseksi käytettiin aluehallintovirastoissa 60 kertaa. Eniten käytetyt keinot olivat 113 § mukainen määräys siirtokelpoisuuden puuttuessa (57 päätöstä) sekä 110 § mukainen määräys (1 päätös). Poliisille tehtiin lisäksi kaksi esitutkintapyyntöä.

## **5.3 Valvontajärjestelmään liittyvät korjaavat toimenpiteet**

Eviran ja aluehallintovirastojen järjestämissä koulutuksissa käsiteltiin ajankohtaisia ja toimenpiteitä vaativia eläintautien vastustamiseen liittyviä kysymyksiä sekä eläintautilainsäädännön toimeenpanoa.

Uusia ohjeita ja lomakkeita annettiin runsaasti lainsäädännön toimeenpanon varmistamiseksi esimerkiksi pakollisesta ja vapaaehtoisesta terveystarkastuksesta. Eläintautiriskien arvioimisesta laitoksella ohjeistettiin eläinlääkäreitä vesiviljelylaitosten tarkastusoppaassa.

## 6 VALVONNAN RESURSSIT

Aluehallintovirastot raportoivat käytössä olevat resurssit yhteisesti kaiken eläinten terveyden valvonnan osalta. Lukuihin sisältyy siten esimerkiksi sisämarkkina- tai kolmasmaatuonnin valvontaa ja sen ohjausta, mahdollisesti osittain sivutuotevalvontaa sekä osittain eläinlääkintähuollon valvontaa ja valvonnan ohjausta tekevien henkilöiden työpanosta varsinaisen eläinten terveyden valvonnan lisäksi.

Eläinten terveyteen Aveissa käytetty työpanos (12,88 htv) oli hieman pienempi kuin arvioitu tarve (16,03 htv). Laskennallinen vajaus oli siten 3,15 htv.

Erityisesti resurssivajetta raportoivat Itä-Suomi ja Lounais-Suomi. Länsi- ja Sisä-Suomen tilanne oli parantunut edellisvuodesta. Aluehallintovirastojen resurssivaje johtui osittain eläköitymisestä sekä muusta henkilöstön vaihtuvuudesta ja virkojen pitkistä täyttörajoista. Etelä-Suomen ja Länsi- ja Sisä-Suomen alueilla kunnaneläinlääkärien virkoja oli täyttämättä yksi ja Lounais-Suomen alueella kolme. Ahvenanmaan tiedot puuttivat.

Evira valtuutti eläintautilain nojalla 15 mehiläistautien valtuutettua tarkastajaa käytettäväksi lähinnä esikotelomädän torjuntaan liittyvissä tarkastuksissa ja näytteenotoissa kunnaneläinlääkäreiden sijasta. Tarkastajia käytettiin esikotelomädän levinneisyyden selvittämiseksi kolmen tarhaajan pitopaikoissa.

## 7 MUUTOKSET SEURAAVIEN VUOSIEN VALVONTAAN

Lainsäädännön toimeenpanon jatkaminen sekä eläintautiuhkiin varautuminen erityisesti afrikkalaisen sikaruton, mutta myös muiden helposti leviävien eläintautien sekä laittomien tuontien aiheuttamien uhkien osalta työllistää valvontasektoria edelleen. Varautumista jatketaan harjoituksin ja toimintaohjeita uusimalla. Muutoin suurimmat muutokset eläintautilain kokonaisuudistukseen nähden on saatu pääosin pantua toimeen ja kyse on tässä vaiheessa toimintamallien vakiinnuttamisesta. EU:n eläintautiasetus aiheuttanee kuitenkin eläintautilain uudistustarpeen jälleen lähitulevaisuudessa.

Suomen vuoden 2016 alkupuolella saama mitättömän scrapieriskin status vähentää työmäärää sikäli, että vapaaehtoinen scrapie-terveysvalvonta lakkautetaan. Laboratorioiden huomattavasti laajentunut ilmoitusvelvollisuus ja kantälähetysvelvoite edellyttävät edelleen ohjeistusta laboratorioille, sekä toteutuman seurannan arviointia. Pitopaikoilta vaadittava tautisuojaus ja sen kirjallinen kuvaus on asia, jonka toimeenpanon vaatima työpanos eri viranomaisissa on toistaiseksi avoinna.

Riskiperusteisuutta on edelleen kehitettävä ottaen huomioon tilakoon kasvu, ketjuuntunut tuotanto usealla sektorilla sekä muut tekijät, kuten ilmaston lämpenemisen aiheuttamat uhat. Tarvittava tietojärjestelmän (Elvi) kehitystyö on toistaiseksi odottamassa rahoituksen riittämättömyydestä johtuen. Tietojärjestelmä auttaisi osaltaan tukemaan tietojen saatavuutta, ajantasaisuutta ja hyödynnettävyyttä eläintautivalvonnassa. Toisaalta kehitystyö vie aikanaan henkilöresursseja valvonnan ohjaukselta.

Uusia EHO-hankkeita ei ole tarkoitus asettaa, mutta valvonnan painopistealueita koskevaa ohjeistusta on tarkoitus lisätä.